

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

**Σχολή Κοινωνικών, Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών
Τμήμα Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης**

ΠΤΥΧΙΑΚΟ PROJECT

«Το σύγχρονο τρομπόνι»

Ζαχαράκης Ζαχαρίας

(Α.Μ.: msa19063)

Επιβλέπων καθηγητής: Γεώργιος Κυριακάκης

Θεσσαλονίκη, Σεπτέμβριος 2025

Περιεχόμενα:

Εισαγωγή-ευχαριστίες	3
1. Σκοπός και στόχοι της συναυλίας	5
1.1. Αρχική ιδέα της παρουσίασης και στόχος	5
1.2. Χρονοδιάγραμμα εργασίας	5
2. Το τρομπόνι, η προέλευση, η χρήση και η σχέση του με την σύγχρονη μουσική	6
3. Τα έργα της συναυλίας	7
3.1. Νοσταλγία (nostalgia)	7
3.2. Πείσμα	8
3.3. 79 βήματα από τον Άμλετ του Βορρά	9
3.4. Αποκολοκύνθωσις	10
4. Η τελική παρουσίαση	11
4.1. Γενικό πλαίσιο συναυλίας	11
5. Βιβλιογραφία	13
6. Παράρτημα – Παρτιτούρες	14

Εισαγωγή

«Το σύγχρονο τρομπόνι» είναι ένα πτυχιακό πρότζεκτ που φιλοδοξεί να συμβάλει στην σύγχρονη μουσική με το ιδιαίτερο ηχόχρωμα του τρομπονιού. Έργα γραμμένα από συνθέτες του Τμήματος Μουσικών Σπουδών παρουσιάστηκαν σε μία συναυλία σύνθεσης, με σκοπό τον πειραματισμό και την απάντηση ερωτημάτων σχετικά με το πού μπορεί να φτάσει ο ήχος αυτού του οργάνου και το τι έχει να προσφέρει σε αυτό η σύγχρονη μουσική. Επιπλέον, η ενασχόληση με νέες μουσικές δημιουργίες προσφέρει ποικίλα θετικά στοιχεία τόσο στον ερμηνευτή όσο και στον ακροατή. Τέλος, είναι πολύ σημαντική η συνεργασία με τους συνάδελφους μουσικούς στο πλαίσιο μιας οργανωμένης συναυλίας και η συμμετοχή σε αυτήν.

Abstract

“The Modern Trombone” is a graduation project that explores the intersection between contemporary music and the unique timbre of the trombone. Original works by student composers from the Department of Music Studies were premiered in a composition concert, with the aim of experimenting and addressing questions about the sonic possibilities of the instrument and the role contemporary music can play in its evolution. Engaging with new musical creations offers valuable benefits for both the performer and the listener. For the performer, it provides technical and expressive challenges, while for the listener, it opens up new aesthetic and auditory experiences. Equally important is the collaboration with fellow musicians within the framework of an organized concert, highlighting the significance of collective artistic expression.

Ευχαριστίες

Έπειτα από την ολοκλήρωση του συγκεκριμένου project, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά όλους τους συντελεστές που συνέβαλαν στην υλοποίησή του.

Πρωτίστως, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου, κ. Γεώργιο Κυριακάκη, για την καθοδήγηση και την βοήθειά του, αλλά και για το ενδιαφέρον που έδειξε από την αρχή στο project αυτό.

Έπειτα, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τους συνθέτες Νικηφόρο Κουρμπέτη και Γιώργο Μαγαλιό που ανταποκρίθηκαν άμεσα με τις συνθέσεις τους και βοήθησαν από την πρώτη στιγμή, ώστε να πραγματοποιηθεί αυτό το project.

Επίσης, σημαντικές ευχαριστίες αξίζει να δοθούν στους μουσικούς Κατερίνα Ταβλαδωράκη, Δημήτρη Μπέικο και Μαρία-Ελισάβετ Παπαμόσχου, χωρίς τη συμμετοχή των οποίων τίποτε από αυτά δεν θα είχε πραγματοποιηθεί.

Τέλος, ευχαριστώ από καρδιάς την οικογένειά μου για την στήριξή τους και ιδιαίτερος τον πατέρα μου, Αντώνη Ζαχαράκη, ο οποίος είναι και συνέθεσε δύο από τα έργα που παρουσιάστηκαν.

1. Σκοπός και στόχοι της συναυλίας

1.1. Αρχική ιδέα της παρουσίασης και σκοπός της

Έχοντας περάσει το μεγαλύτερο μέρος της ζωής μου ακούγοντας μουσική, παίζοντας έργα από πολλές και διαφορετικές μουσικές περιόδους, είτε σόλο είτε σε ορχήστρες και σύνολα, ανακαλύπτω ότι η μουσική δεν σταματάει ποτέ και πάντα έχει κάτι να προσφέρει. Μέσα από τη μελέτη μου, σε θεωρητικό αλλά και πρακτικό επίπεδο, εντοπίζω συνεχώς ενδιαφέροντα στοιχεία και αναρωτιέμαι μέχρι πού μπορεί να φτάσει η τέχνη της μουσικής και ποια είναι τα όρια της. Με στόχο να απαντήσω τέτοια ερωτήματα, αλλά και να πειραματιστώ δημιουργικά με κάτι νέο για μένα, αποφάσισα να συνδυάσω τη σύγχρονη μουσική με ένα χάλκινο πνευστό όργανο, το τρομπόνι.

Η ενασχόληση με τη σύγχρονη μουσική προσφέρει οφέλη που αγγίζουν διάφορες πτυχές της ζωής μας. Αντικατοπτρίζει κοινωνικές και πολιτισμικές αλλαγές της εποχής μας μέσα από τα μάτια των συνθετών, προτρέποντας τους ακροατές να κατανοήσουν καλύτερα τον κόσμο γύρω τους αλλά και τις νέες τάσεις μέσα σ' αυτόν. Επιπλέον, μια διάδραση με έργα σύγχρονης μουσικής επηρεάζει και τον τρόπο σκέψης του ίδιου του εκτελεστή. Συγκρίνοντας νέα είδη μουσικής με παλαιότερα, ο εκτελεστής καλείται να βρει ομοιότητες και διαφορές στο ύφος, στη δομή, τον χαρακτήρα κ.ά. Επίσης, η σύγχρονη μουσική ενθαρρύνει την πρωτότυπη δημιουργικότητα και την προσωπική έκφραση. Είναι κάτι διαφορετικό από πράγματα και καταστάσεις που διδάσκεται ένας μουσικός της κλασικής σχολής, οπότε και η διαχείριση θα πρέπει να είναι διαφορετική από τον ίδιο. Τέλος, είναι σημαντική και η συνεργασία. Από τις πρόβες και τη μελέτη, μέχρι και τις πιο απλές συναντήσεις με τους συναδέλφους μουσικούς και συνθέτες, θα συγκεντρωθούν αμέτρητες μουσικές και εκπαιδευτικές στιγμές, θετικές ή μη, οι οποίες θα παίξουν πολύ μεγάλο ρόλο στην παρουσίαση του τελικού project που θα πραγματοποιηθεί μετά από την προσπάθεια όλων των συντελεστών.

1.2. Χρονοδιάγραμμα εργασίας

Τα έργα που παρουσιάστηκαν στην τελική συναυλία επιλέχθηκαν μέχρι τον Φεβρουάριο του 2025. Έπειτα βρέθηκαν και οι μουσικοί που συμμετείχαν, σε σύντομο χρονικό διάστημα καθώς έπρεπε να ξεκινήσουν η μελέτη και οι πρόβες. Το τελευταίο κομμάτι κράτησε σχεδόν όλο το εαρινό εξάμηνο πριν την τελική συναυλία. Στην αρχή οι πρόβες ήταν αρκετά αραιές βασισμένες κυρίως στην ανάγνωση της παρτιτούρας αλλά αφού τελείωσαν οι διακοπές του Πάσχα ξεκίνησε ένα πιο εντατικό πρόγραμμα. Μπαίνοντας στην τελική ευθεία αντιμετωπίσαμε διάφορες δυσκολίες λόγω των γεμάτων προγραμμάτων που έχουν οι μουσικοί στο τέλος ενός ακαδημαϊκού έτους αλλά ευτυχώς βάλαμε όλοι τον καλύτερο μας εαυτό, ώστε το τελικό αποτέλεσμα να είναι πιο κοντά στο επιθυμητό.

Αφού κατέληξα στα κομμάτια που θα συμπεριλάβω στην τελική παρουσίαση, ξεκίνησα βήμα-βήμα να αναλύω το κάθε ένα ξεχωριστά, ώστε να διακρίνω δυσκολίες ή τυχόν πρωτόγνωρα σε μένα πράγματα. Το κάθε ένα μουσικό έργο ξεχωριστό, άλλα περισσότερο ή λιγότερο διατονικά, άλλα πιο αργά ή πιο γρήγορα κλπ. Ανεξάρτητα όμως από όλες τις διαφορές τους, η δικιά μου μελέτη ήταν αργή και καθαρή στην αρχή. Έπρεπε να συνηθίσω κάθε διαφορετική μελωδία αργά ώστε να κατανοήσω

πλήρως το μουσικό κείμενο και να καταλάβω ορθά αυτό που ήθελα να περάσει ο κάθε συνθέτης. Σε αυτό το σημείο με βοήθησαν πολύ και οι ίδιοι οι συνθέτες των έργων και με καθοδήγησαν με τον τρόπο που οι ίδιοι έγραψαν τα κομμάτια. Με αρκετή υπομονή και σωστές συμβουλές, μου έδωσαν λύση όπου χρειάστηκε.

Έπειτα, ξεκίνησαν και οι πρόβες με τους μουσικούς που θα συμμετείχαν σε αυτό το project. Έχοντας πλέον λάβει την καθοδήγηση από τους συνθέτες λίγο πριν τις διακοπές του Πάσχα, ξεκινήσαμε τις πρώτες αναγνώσεις, ώστε να μπουν τα πράγματα σε μία σχετική σειρά. Με τον ίδιο τρόπο, όπως συμβαίνει και στην ατομική μελέτη, προσεγγίσαμε δύσκολα σημεία και διορθώσαμε τυχόν λάθη, ιδιαίτερα στα λιγότερο διατονικά κομμάτια που είχαν δυσκολίες ως προς τη μελέτη των νοτών, πόσο μάλλον όταν παίζουν ταυτόχρονα δύο διαφορετικά όργανα. Σημαντικές ήταν οι πρώτες αναγνώσεις, στις οποίες πάντα ήταν παρόντες και οι συνθέτες. Σε αυτές ακούσαμε αρκετές φορές το κομμάτι και κατανοήσαμε τι απαιτήσεις υπήρχαν, ποια ήταν η κίνηση των φωνών και πού κατέληγε κάθε μουσική φράση. Στα κομμάτια που ήταν πιο απλά φθογγικά δόθηκε επιπλέον βαρύτητα στο εκφραστικό μέρος και στους χρωματισμούς. Κανένα έργο δεν παραμελήθηκε ή μελετήθηκε λιγότερο, καθώς για μένα ήταν όλα τους εξίσου σημαντικά, πλούσια και όμορφα.

2. Το τρομπόνι, η προέλευση, η χρήση και η σχέση του με τη σύγχρονη μουσική

Το τρομπόνι είναι ένα από τα πιο χαρακτηριστικά και εκφραστικά πνευστά όργανα της συμφωνικής και σύγχρονης μουσικής. Ανήκει στην οικογένεια των χάλκινων πνευστών και ξεχωρίζει για τη βαθιά, γεμάτη μουσική φωνή του. Η ιστορία του τρομπονιού ξεκινά από την Αναγέννηση, όπου εμφανίστηκε ως "σακμπούτο", πρόγονος του σημερινού οργάνου, και χρησιμοποιήθηκε κυρίως σε εκκλησιαστικά και εορταστικά έργα. Στη συνέχεια, πέρασε στην κλασική και ρομαντική εποχή, όπου καθιερώθηκε ως βασικό μέλος του συνόλου των χάλκινων πνευστών στις ορχήστρες. Στην τζαζ, επίσης, το τρομπόνι κατέχει ξεχωριστή θέση, με καλλιτέχνες όπως ο J.J. Johnson και ο Tommy Dorsey να το απογειώνουν ερμηνευτικά, εκμεταλλευόμενοι την ευελιξία του και τη φωνητική του ποιότητα. Στη σύγχρονη μουσική, το τρομπόνι έχει αποκτήσει ακόμη πιο κεντρικό ρόλο, τόσο ως σόλο όργανο όσο και ως μέρος πειραματικών συνόλων. Η ικανότητά του να εναλλάσσεται ανάμεσα σε καθαρό τόνο και θορυβώδεις, εκφραστικούς ήχους το καθιστούν ιδανικό για έργα που αναζητούν ηχητική ποικιλία και καινοτομία. Το τρομπόνι είναι επίσης παρόν σε κινηματογραφική μουσική, σε θεατρικές παραγωγές, σε brass bands (ορχήστρες χάλκινων πνευστών) και, φυσικά, σε φαντασμαγορικά έργα που απαιτούν σκηνική παρουσία. Εκτελεστικά είναι ένα απαιτητικό όργανο. Απαιτεί σταθερή και συνεχόμενη αναπνοή, μεγάλη ακρίβεια στις θέσεις του slide και έλεγχο του αέρα στο επιστόμιο. Τα τελευταία χρόνια, οι σύγχρονοι εκτελεστές εξερευνούν νέες τεχνικές, αυτοσχεδιάζουν, πειραματίζονται και συνδυάζουν το τρομπόνι με ηλεκτρονικά μέσα, επεκτείνοντας συνεχώς τα όρια του οργάνου. Έτσι, το τρομπόνι έχει εξελιχθεί από ένα "δευτερεύον" ορχηστρικό όργανο σε δυναμικό μέσο σύγχρονης καλλιτεχνικής

έκφρασης. Παράλληλα, παραμένει ενεργό σε όλα τα είδη μουσικής: στην κλασική μουσική έχει θεμελιωμένο ρόλο, στις μπάντες πνευστών είναι βασικός πυλώνας του ηχητικού όγκου, στην τζαζ κουβαλά μεγάλη ιστορία, και στη λαϊκή και παραδοσιακή μουσική διαφόρων χωρών συμμετέχει αρκετά συχνά.

Όσον αναφορά στη σχέση του τρομπονιού με τη σύγχρονη μουσική του 20ού αιώνα, το όργανο κατέχει μια ξεχωριστή θέση. Η φυσική του δομή και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του το κάνουν ξεχωριστό εργαλείο για συνθέτες που θέλουν είτε να πειραματιστούν είτε να χρησιμοποιήσουν τον βαθύ του ήχο. Σημαντικοί συνθέτες της σύγχρονης μουσικής, όπως ο Gordon Jacob στην σονάτα του για Τρομπόνι, ο Michal Spisak στο κονσερτίνο κ.α. έχουν εντάξει το τρομπόνι στο κέντρο της δημιουργίας τους. Επιπλέον, συχνά χρησιμοποιείται και με ηλεκτρονικά μέσα. Είτε πρόκειται για Live επεξεργασία είτε για αλληλεπίδραση με προγραμματισμένα ηλεκτρονικά, το τρομπόνι συνδέεται με τον ήχο του μέλλοντος· ειδικά σε συνδυασμό με τη χρήση σουρντινών. Η σουρντίνα θεωρείται σημαντικό εργαλείο στον ήχο του οργάνου. Υπάρχουν διαφορετικά είδη σουρντινάς και η κάθε μία δημιουργεί ξεχωριστές και ποικίλες χροιές. Τέλος, υπάρχουν και άλλα αντικείμενα τα οποία μπορούν να προσφέρουν διαφορετικό ηχόχρωμα, όπως ένα πλαστικό επιστόμιο.

3. Τα κομμάτια της συναυλίας

3.1. Νοσταλγία (Nostalgia)

Το έργο **Nostalgia** (Νοσταλγία), γραμμένο από τον Αντώνη Ζαχαράκη για τη συναυλία αυτή, είναι ένα ντουέτο για τρομπόνι και πιάνο. Ένα άκρως μελωδικό κομμάτι, διατονικό, με εύκολη μουσική σημειογραφία και όμορφα δυναμικά ανεβάσματα. Περιορισμένο κυρίως στη μεσαία περιοχή του τρομπονιού, με λίγες τονικές κορυφώσεις, το κομμάτι αυτό είναι κατάλληλο για να αναδείξει τη μελωδικότητα ενός χάλκινου οργάνου, ενώ ταυτόχρονα η συνοδεία του πιάνου είναι τόσο απαλή, με αρπισμούς που γεμίζουν το έργο με ένα μουσικό χαλί. Παρόλο που δεν είναι ένα τεχνικά δύσκολο έργο, χρειάζεται αρκετή προσοχή στο εκφραστικό κομμάτι. Έπρεπε από την πρώτη στιγμή να αναγνωρίσω τις φράσεις και να αποδώσω όσο πιο σωστά μπορούσα την παρτιτούρα, ακολουθώντας πάντα τις χρωματικές κινήσεις της έντασης. Οι πρόβες με την πιανίστα που θα με συνόδευε πήγαν από την αρχή αρκετά καλά. Ακολουθούσαμε και οι δύο τις δοσμένες δυναμικές και με πολύ καλή συνεννόηση φάνηκε από την αρχή ότι το αποτέλεσμα θα ήταν καλύτερο από ό,τι υπολογίζαμε. Το μοναδικό πρόβλημα που υπήρξε ήταν στο μ.49 όπου και αλλάζει το ρυθμικό σχήμα. Το λύσαμε όμως και οι δύο αρκετά γρήγορα και με λίγη αργή μελέτη και σολφέζ όλα ρυθμίστηκαν. Έπειτα, ήρθε η επανέκθεση, η οποία χρειάστηκε ακόμη περισσότερη έκφραση και έμφαση στους χρωματισμούς, καθώς κορυφώνει την μελωδία και το ίδιο το κομμάτι.

Ενώ το κομμάτι, όπως προαναφέρθηκε, γράφτηκε σε μία άνετη περιοχή για το τρομπόνι, μετά από τις πρώτες πρόβες αποφασίσαμε από κοινού με την πιανίστα να το κάνουμε λίγο πιο δύσκολο. Καταλήξαμε στις επανεκθέσεις του κυρίως μοτίβου να παίζεται το κομμάτι μια οκτάβα πάνω από ό,τι είναι κανονικά γραμμένο. Έτσι, το έργο αποκτάει μία έξτρα κορυφή, φεύγει από τη μονοτονία της μεσαίας περιοχής

και μαζί με τους χρωματισμούς εμφανίζεται ως ένα διαφορετικό και με κατεύθυνση μουσικό κείμενο. Δεν χρειάστηκε να συμβαίνει κάθε φορά που εμφανίζεται η συγκεκριμένη φράση, απλά το επιλέξαμε σε σημεία που συνήθως είναι επαναλήψεις ή εμφανίζεται η πρώτη φράση λίγο παραλλαγμένη. Τέλος, δεν ήταν απαραίτητο να προηγείται η χαμηλή περιοχή και να έπεται η ψηλότερη. Υπάρχει ποικιλία στο κείμενο και στις εμφανίσεις των φράσεων, ενώ ακόμη υπάρχει και εναλλαγή από την ψηλή στη χαμηλή περιοχή του τρομπονιού μέσα και στα ίδια τα μοτίβα.

Μια άλλη αλλαγή που έγινε, μαζί με τον συνθέτη λίγες εβδομάδες πριν την παρουσίαση, ήταν ότι προστέθηκε στο έργο δεύτερη φωνή, δεύτερο τρομπόνι. Μέσα από απλά αρμονικά στοιχεία δώσαμε στο κείμενο μια επιπλέον εκφραστική ταυτότητα, πράγμα που, μαζί με την ήδη συναισθηματική υφή του, κατάφερε να ανεβάσει το έργο πολλά επίπεδα ψηλότερα. Η δεύτερη αυτή γραμμή ήταν κυρίως αυτοσχεδιαστική πάνω στην αρμονία του έργου και δεν εμφανίζεται στην παρτιτούρα. Σε αυτό το σημείο θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τον συμφοιτητή μου και συνάδελφο Δημήτρη Μπέικο που είχε την ιδέα αλλά και την υπομονή να μελετήσει την αρμονία και να παίξει αυτή τη δεύτερη φωνή.

3.2. Πείσμα

Το έργο **Πείσμα** γράφτηκε από τον συνθέτη Νικηφόρο Κουρμπέτη, φοιτητή του τμήματος ΜΕΤ στην ειδίκευση της σύνθεσης. Το όνομα του κομματιού είναι βασισμένο στο ομώνυμο ποίημα **Πείσμα** από τη συλλογή ποιημάτων «Υγροί Μετεωρίτες» του Γ.Δ. Σέρμυτ. Είναι ένα έργο για σόλο τρομπόνι γεμάτο ρυθμικά μοτίβα και μελωδικά σχήματα που βαδίζουν αργά το ένα πίσω από το άλλο. Ο ρυθμός αργός, για να προλάβει να ακουστεί κάθε μία νότα ξεχωριστά, ενώ κάθε φράση είναι χωρισμένη έτσι, ώστε η επόμενη να δίνει την αίσθηση ότι όλα είναι ένα σύνολο. Οι δυναμικές του κομματιού ποικίλλουν. Άλλοτε *riano* και με εκφραστικό ύφος, ενώ σε άλλα μέρη ο ήχος είναι δυνατός και σχεδόν άγριος. Η δομή του κομματιού είναι αρκετά ελεύθερη, δεν υπάρχει επανάληψη και θυμίζει αρκετά έναν μονόλογο, μία σκέψη που μοιράζεται ο ερμηνευτής με το κοινό. Ο εκτελεστής προσπαθεί να ακολουθήσει αυτό το ελεύθερο παίξιμο που υπάρχει ούτως ή άλλως μέσα από τις σημάνσεις του ρυθμού οι οποίες είναι σχετικά αργές. Καθώς είναι ένα έργο για σόλο όργανο, δεν υπάρχουν συγχορδίες και συνηχήσεις. Υπάρχει μια ατονική αίσθηση που εμφανίζεται μέσα από τις συχνές εναλλαγές διαστημάτων, τα οποία όμως δεν γυρίζουν γύρω από κάποιο συγκεκριμένο τονικό κέντρο. Αυτό έχει να κάνει και με το συνολικό αποτέλεσμα που θα ακούγεται πάνω στη σκηνή. Σε συνδυασμό με το ιδιαίτερο άκουσμα μιας σουρντίνας, το έργο εμφανίζεται σε ένα μελαγχολικό, ποιητικό ύφος, το οποίο τονίζεται μέσα από την παρτιτούρα.

Η συνεργασία μου με τον συνθέτη ήταν από την αρχή πάρα πολύ καλή. Πρόθυμος να λύσει όλες μου τις απορίες και να με βοηθήσει να κατανοήσω τη δική του φιλοσοφία. Ως εκτελεστής, εγώ κλήθηκα να αποδώσω τη δική του ιδέα μέσα από την παρουσίαση αυτή και να αποδώσω τη σκέψη του, που είχε ήδη αποτυπώσει στην παρτιτούρα. Με μεγάλη υπομονή μου εξήγησε πώς να χωρίσω τις φράσεις και πώς να μελετήσω βήμα-βήμα το κομμάτι, καθώς τα σύνθετα ρυθμικά στοιχεία που υπάρχουν στην παρτιτούρα ήταν καινούργια για μένα. Αυτός άλλωστε ήταν και από την αρχή ο

στόχος της συναυλίας αυτής. Να εκτεθώ σε νέα στοιχεία και καινούργιες προκλήσεις και να αρχίσω να λύνω αυτά τα προβλήματα με έναν νέο για μένα και πιο σύγχρονο τρόπο. Δεν θα μπορούσα να το καταφέρω όμως αυτό το κομμάτι, χωρίς να αντιμετωπίσω τέτοια έργα και χωρίς να έχω τη βοήθεια που έλαβα από τους συνθέτες και τους συναδέλφους μουσικούς.

Μία σημαντική αλλαγή που έγινε σε αυτό το κομμάτι ήταν πως χρησιμοποιήθηκε η σουρντίνα (mute) καθ' όλη τη διάρκεια του έργου και όχι μόνο στο τέλος, όπως αναγράφεται στην παρτιτούρα. Ήταν ιδέα του ίδιου του συνθέτη στον οποίο άρεσε πολύ αυτός ο ήχος και του ταίριαζε πιο πολύ στο μελαγχολικό, αλλά και σκοτεινό πλαίσιο που ήθελε να μεταφέρει στο κοινό. Τέλος, καθώς η σουρντίνα που χρησιμοποιήθηκε ήταν τύπου Wha, στο τελευταίο μέρος του έργου αφαιρέθηκε το ένα κομμάτι της έτσι, ώστε το ηχόχρωμα να γίνει ακόμη πιο θολό και μυστήριο.

3.3. 79 βήματα από τον Άμλετ του Βοριά

Το έργο **79 βήματα από τον Άμλετ του Βοριά** γράφτηκε από τον συνθέτη Αντώνη Ζαχαράκη. Είναι ένα έργο για δύο τρομπόνια και πιάνο και αποτελεί μια ιδιαίτερη περίπτωση σύνθεσης. Από τον τίτλο βλέπουμε τα νούμερα επτά και εννιά, που αντιπροσωπεύουν τα 7/8 και τα 9/8 μέσα στο κομμάτι, τα οποία αλλάζουν από μέτρο σε μέτρο. Εκτός από αυτά υπάρχει και το όνομα του Άμλετ, του γνωστού ήρωα του Σαίξπηρ, και συγκεκριμένα του Βοριά Αυτό συμβαίνει, διότι η αρχική ιδέα του έργου ήταν μία ένωση στοιχείων από δύο ήδη υπάρχοντα μουσικά κομμάτια, **Το Αστέρι του Βοριά** και **Ο Άμλετ της Σελήνης**. Είναι ένα έργο σύγχρονης ελληνικής μουσικής το οποίο δεν βασίζεται σε κάποια κλασική μουσική φόρμα, αλλά προτιμά μια συνεχόμενη ελεύθερη δομή, χωρίς επαναλήψεις. Τα μοτίβα διαδέχονται το ένα το άλλο και επεκτείνονται, δίνοντας την αίσθηση μιας συνεχόμενης μουσικής πορείας. Μέσα από τη γραμμή του πρώτου τρομπονιού, η οποία είναι βασισμένη κυρίως σε επαναλαμβανόμενα μοτίβα, εμφανίζονται χαρακτηριστικά μιας μη λυρικής μελωδίας. Το στακάτο παίξιμο και οι συνεχείς παύσεις δημιουργούν μια ατμόσφαιρα αγωνίας και κλιμάκωσης, ενώ το πιάνο γεμίζει αυτό το κενό δημιουργώντας σημαντικές αντιθέσεις. Παρόλο που το τέμπο παραμένει καθ' όλη τη διάρκεια σταθερό, το κλάσμα αλλάζει σε κάθε μέτρο. Υπάρχει συνεχώς μια αλλαγή από τα επτά στα εννέα όγδοα, πράγμα που κάνει το κομμάτι αρκετά ενδιαφέρον, αλλά ταυτόχρονα και λιγάκι δύσκολο στο μέτρημα. Εκτός από αυτό, υπάρχουν και συνεχείς αλλαγές σε αξίες και τονισμούς, οι οποίες συγκρούονται με τη γραμμή του πιάνου και ενισχύουν τη δραματική αυτή ατμόσφαιρα.

Αρμονικά, το έργο είναι αρκετά απλό, καθώς αποτελείται από δύο συγχορδίες (1η και 5η). Δεν υπάρχουν διαστήματα για να εδραιωθεί τελική πτώση σε κανένα σημείο του κομματιού, αλλά υπάρχει τονικό κέντρο. Σημαντική κορύφωση υπάρχει στο σημείο της μετατροπίας, όπου το κομμάτι μετατοπίζεται ένα ημιτόνιο προς τα πάνω. Είναι ένα σύγχρονο μουσικό κομμάτι από το οποίο απουσιάζουν τα παραδοσιακά πτωτικά και ημιπτωτικά σχήματα, ωστόσο υπαινίσσεται πάντα ο ελάσσονας τρόπος από το πιάνο. Από άποψη δυναμικής, το έργο περιέχει από διακριτικά piano μέχρι έντονα forte. Υπάρχουν crescendo και diminuendo, για να

οδηγήσουν τις εντάσεις αυτές και να προσθέσουν μία ροή. Σε συνδυασμό με το έντονο ρυθμικό στοιχείο, οι δυναμικές προσφέρουν στο κομμάτι ένα έντονο θεατρικό και παραστατικό στοιχείο. Σημαντικό ρόλο παίζουν εδώ οι αρμονίες μεταξύ των 2 τρομπονιών. Καθώς το τρομπόνι είναι ένα όργανο που δεν είναι τόσο λυρικό, εδώ παίζει έναν σημαντικό ρόλο. Η χροιά του τρομπονιού αξιοποιείται στο μέγιστο: χρησιμοποιούνται διαστήματα που τονίζουν τη φυσική "φωνή" του οργάνου. Μέσω μίας άνετης περιοχής καλείται να γίνει φορέας συναισθηματικής έκφρασης και να περάσει στον ακροατή ένα εσωτερικό συναίσθημα μέσα από απλά μουσικά μοτίβα που επαναλαμβάνονται. Παράλληλα, η χρήση του πιάνου ως συνοδευτικού οργάνου ενισχύει αυτές τις φράσεις, λειτουργώντας ως εσωτερική αντήχηση και γεμίζοντας τα μοτίβα. Η μελωδία στα τρομπόνια είναι κατά βάση αποσπασματική. Κάποιες φορές συνομιλούν, ενώ άλλες υπάρχει μονόλογος.

Μέσα σε αυτό το πλαίσιο δουλέψαμε όσον αναφορά και στη μελέτη μας. Καθώς ήταν ένα απλά γραμμένο κομμάτι, το δύσκολο ήταν να αποδοθεί λυρικά και συναισθηματικά η παρτιτούρα. Το συναίσθημα, παρόλο που υπήρχε άφθονο, λόγω και της ποιότητας της μελωδίας, δυσκολεύτηκε να εμφανιστεί αρχικά στην εκτέλεση. Το κλίμα στις πρόβες ήταν ιδιαίτερα ευχάριστο, ενώ όποια προβλήματα εμφανίστηκαν στον ρυθμό ή στο μέτρημα τα αντιμετωπίσαμε με υπομονή και αργή μελέτη. Σημαντικό μας εργαλείο ήταν οι πολλές επαναλήψεις που κάναμε σε αργή ταχύτητα, μέχρι το κομμάτι να έρθει στο τελικό επιθυμητό στάδιο.

3.4. Αποκολοκύνθωσις

Το έργο “Αποκολοκύνθωσις” γράφτηκε από τον συνθέτη Γιώργο Μαγαλιό, απόφοιτο του τμήματος ΜΕΤ στην ειδίκευση της σύνθεσης. Είναι ένα κομμάτι που δημιουργήθηκε ειδικά για αυτό το πτυχιακό project και είναι από τις πρώτες μου επιλογές, όπως και του ίδιου του συνθέτη, όταν του ζήτησα να γράψει ένα έργο. Όντας ντουέτο για τρομπόνι και κλαρινέτο -ένας συνδυασμός οργάνων που δεν συναντάει κανείς συχνά-, δίνει ένα διαφορετικό άκουσμα στον ακροατή, καθώς τα ηχοχρώματα των δύο οργάνων από μόνα τους διαφέρουν αρκετά μεταξύ τους. Και σε αυτό το κομμάτι ξεκινήσαμε αργή και προσεκτική ανάγνωση, εντοπίζοντας τυχόν δύσκολα σημεία. Ένα κομμάτι όπως αυτό, με ρυθμό και ταχύτητα να αλλάζει συνεχώς, ήθελε ακόμη παραπάνω προσοχή. Πλούσιο σε διαλόγους μεταξύ των δύο πνευστών οργάνων, χρειαζόταν αρκετές αναγνώσεις μέχρι να γίνει απόλυτα κατανοητό τι ζητάει η κάθε φωνή από την άλλη. Με ένα τέμπο άλλοτε πιο αργό και άλλοτε πιο γρήγορο υπάρχει συνεχώς μια μορφή αγωνίας για το τι θα έρθει μετά. Όσον αφορά στη σημειογραφία, το κομμάτι δεν έχει “δύσκολες” νότες. Παρόλ’ αυτά, υπάρχουν φράσεις, όπως στο μέτρο 66 ή στο μέτρο 96, που χρειάστηκαν αρκετή προσοχή μέχρι να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Η σχέση μου με τη συνάδελφο μουσικό, Κατερίνα Ταβλαδωράκη, ήταν πολύ καλή από την πρώτη στιγμή. Με βοήθησε αρκετά, κυρίως στις πρόβες, να μετρήσω και να κατανοήσω το μουσικό κείμενο, καθώς υπήρχαν σημεία που χωρίς να ακουστεί η δεύτερη φωνή δεν έβγαινε κανένα απολύτως νόημα. Οι πρόβες πήγαιναν με τον ρυθμό που είχε συμφωνηθεί από πριν, χωρίς ιδιαίτερες εκπλήξεις, και όλα κύλισαν αρκετά καλά. Ο συνθέτης ήταν από την πρώτη στιγμή εκεί, έτοιμος να μας

βοηθήσει και να καθοδηγήσει το μουσικό κείμενο όπως το είχε στο μυαλό του. Σημαντικές οι υποδείξεις του τόσο στο εκτελεστικό κομμάτι και στην μελέτη των νοτών, αλλά κυρίως στο εκφραστικό μέρος του έργου, το οποίο είναι αρκετά απαιτητικό. Όταν έλαβα την παρτιτούρα και έκανα μια ανάγνωση, διαπίστωσα αμέσως πως θα με δυσκόλευαν αρκετά οι εναλλαγές στα legato και staccato στις φράσεις. Ειδικά εκεί όπου το τέμπο φτάνει στο 160bpm χρειάστηκε αρκετή προσοχή και πολύ αργή μελέτη, ώστε να αποδοθεί ακριβώς το μουσικό κείμενο. Όσο πιο γρήγορη ήταν η φράση και τα συγκεκριμένα μέτρα τόσο παραπάνω με δυσκόλεψε στην μελέτη. Εκεί ανέτρεξα σε θεμελιώδεις τεχνικές μεθόδους, για να εξασκήσω το legato και να συνηθίσω τον τρόπο παιξίματος που χρειάστηκε τελικά, προκειμένου να αντιμετωπίσω αυτή τη δυσκολία.

4. Η τελική παρουσίαση

4.1. Γενικό πλαίσιο συναυλίας

Τα μουσικά κομμάτια αυτά παρουσιάστηκαν στις 13/6/2025 σε συναυλία που έλαβε χώρα στο αμφιθέατρο τελετών στο πλαίσιο της συναυλίας των φοιτητών σύνθεσης. Η συναυλία είχε τίτλο “paraskevidekatriophobia”, καθώς έλαβε χώρα ημέρα Παρασκευή και 13. Μέσα από αυτές τις συναυλίες οι φοιτητές παρουσιάζουν την δουλειά τους καθόλη τη διάρκεια του εξαμήνου και εκθέτουν τις μοναδικές ιδέες που έχουν στο κοινό. Συντελεστές αυτών των εκδηλώσεων είναι οι ίδιοι οι φοιτητές του τμήματος που βοηθάνε στην παρουσίαση αυτών των ιδεών με μεγάλη χαρά και ευχαρίστηση. Καθώς το project και η φιλοσοφία του ταίριαζε με τη συνολική εικόνα της συγκεκριμένης συναυλίας, συμφωνήθηκε από την περίοδο των διακοπών του Πάσχα πως θα ενταχθεί στην εν λόγω συναυλία, ως μία παρουσίαση. Σε ένα ευχάριστο κλίμα, γεμάτο χαρά και περηφάνια, πραγματοποιήθηκε και αυτή η παρουσίαση. Λίγο πριν την έναρξη της συναυλίας το αμφιθέατρο ήταν σχεδόν γεμάτο από φοιτητές, οικογένειες και φίλους που ήρθαν για να στηρίξουν αυτή την προσπάθεια.

Την ίδια μέρα είχε πραγματοποιηθεί και η τελευταία γενική πρόβα. Στον ίδιο χώρο είχαν έρθει όλοι οι συντελεστές από νωρίς το μεσημέρι για να προετοιμαστούν, να βρεθούν οι τελευταίες λύσεις όσον αφορά στον χώρο και τον χρόνο και να αντιμετωπιστούν τυχόν προβλήματα. Η πρόβα ήταν σωστή και οργανωμένη, χωρίς ιδιαίτερες επαναλήψεις των κομματιών. Είχαν τεθεί από την αρχή οι στόχοι της γενικής πρόβας και ποια σημεία έπρεπε να δουλευτούν περισσότερο ή λιγότερο, ενώ είχε βγει και το ανάλογο πρόγραμμα για γενική πρόβα. Μέσω της ακρόασης και της αυτοκριτικής διορθώθηκαν κάποιες αστοχίες, ενώ υπήρχαν και τα σχόλια από καθηγητές και συναδέλφους, ώστε να βελτιωθεί το γενικό μουσικό σύνολο. Χωρίς να υπάρχει η συνεργασία και η συμβολή των υπολοίπων, δεν θα μπορούσε να γίνει καμία πρόβα, πόσο μάλλον η γενική. Δεν χρειάστηκε να υπάρχει πλήρης ροή στα κομμάτια, καθώς ήταν την ίδια μέρα με τη συναυλία και έπρεπε να γίνει όσο το δυνατόν μεγαλύτερη οικονομία δυνάμεων. Σημαντικό όμως ήταν να γίνει μία πρώτη έκθεση σε κοινό, ώστε να υπάρξει ψυχολογική ετοιμότητα και μείωση του άγχους.

Η συναυλία πραγματοποιήθηκε μέσα σε ένα κλίμα χαράς και προσωπικής ικανοποίησης. Τα τέσσερα έργα που παρουσιάστηκαν στο πλαίσιο του project παίχτηκαν αρκετά καλά και εισέπραξα αρκετά θετικά σχόλια. Υπήρχαν αστοχίες, βέβαια, λόγω άγχους και κούρασης, αλλά δεν μας τράβηξαν για κανένα λόγο πίσω. Τα ομαδικά έργα παρουσιάστηκαν με αρκετή ενέργεια και συναίσθημα. Οι συνάδελφοί μου εμφανίστηκαν αντάξιοι των προσδοκιών και κάθε κομμάτι αποδόθηκε άκρως επαγγελματικά. Οι θεατές άφησαν το θετικό τους λιθαράκι σε κάθε χειροκρότημα και δεν υπήρξε η παραμικρή διακοπή ή ενόχληση. Η ενέργεια που διαμορφώθηκε ήταν αισθητή σε κάθε γωνιά της αίθουσας και αποτέλεσε την καλύτερη επιβράβευση για όλους όσοι συνέβαλαν στην πραγματοποίηση της εκδήλωσης.

Από την αρχή μέχρι το τέλος της συναυλίας υπήρχε άριστη οργάνωση. Οι φοιτητές της ειδίκευσης σύνθεσης είχαν αναλάβει μέχρι και την πιο μικρή λεπτομέρεια για το στήσιμο του χώρου, τα φώτα, τον ήχο κλπ. Βοήθησαν όλους τους συντελεστές να έχουν μία ιδανική συναυλιακή εμπειρία και να αντιμετωπίσουν την παρουσίαση των έργων όσο το δυνατόν πιο επαγγελματικά. Ευτυχώς, δεν υπήρξαν ούτε καθυστερήσεις κατά την διάρκεια της συναυλίας ούτε τεχνικά προβλήματα. Επίσης, η επικοινωνία μεταξύ των συντελεστών ήταν ιδανική, ώστε όλα να κυλάνε σε μία ροή και να μην κολλάει κάπου η παράσταση.

Σε προσωπικό επίπεδο, το αποτέλεσμα της παρουσίασης ήταν πολύ κοντά στο επιθυμητό. Τα προβλήματα που αντιμετώπισα είχαν να κάνουν κυρίως με την κούραση που υπήρχε από το μεσημέρι της πρόβας και με τη ζέστη που επικρατούσε πάνω στη σκηνή του αμφιθεάτρου. Παρόλ' αυτά, προσπάθησα να εμφανιστώ όσο πιο άνετος μπορούσα και να μη δείχνω τη δυσαρέσκειά μου. Η συνεργασία με τους συναδέλφους που συνόδευσαν το πτυχιακό μου project ήταν καθ' όλη τη διάρκεια επαγγελματική και ιδανική αν και ο παράγοντας του άγχους επηρέασε ελάχιστα κάποιους από αυτούς. Το σολιστικό κομμάτι Πείσμα εμφανίστηκε καλύτερα από όποια πρόβα το είχαμε κάνει και με άφησε αρκετά ικανοποιημένο και χαρούμενο. Αρκετά χαρούμενος ήταν και ο Νικηφόρος, ο συνθέτης του κομματιού, ο οποίος έτρεξε να με συγχαρεί μετά το τέλος του κομματιού. Σε γενικές γραμμές, αιστάνθηκα σαν να παίρνω μέρος σε μια γιορτή. Πολλά και ποικίλα θετικά συναισθήματα, κυρίως υπερηφάνειας και ικανοποίησης, για μια συναυλία που θα έκλεινε τον κύκλο των σπουδών μου. Έναν κύκλο που κάθε άλλο παρά εύκολος ήταν. Γεμάτος δοκιμασίες και προκλήσεις οι οποίες μου δίδαξαν διαφορετικές πτυχές της μουσικής που δεν γνώριζα και με έφεραν σε επαφή με νέα δεδομένα και νέους ανθρώπους. Συνολικά, το αποτέλεσμα της συναυλίας αλλά και της ολοκλήρωσης αυτού του κύκλου σπουδών είναι αυτό που με γεμίζει ικανοποίηση και ανυπομονησία για τις επόμενες ευκαιρίες και το επόμενο βήμα στη μουσική.

Συμπερασματικά, το project αυτό προσπάθησε να δημιουργήσει μία νέα οπτική στις χρήσεις του τρομπονιού. Να πειραματιστούμε δηλαδή με νέα είδη μουσικής και να δούμε αν μπορούν να ταιριάξουν με τη σύγχρονη μουσική. Το ερώτημα αυτό απαντήθηκε μέσα από τα έργα που παρουσιάστηκαν. Η σύγχρονη μουσική έχει χώρο για όργανα όπως το τρομπόνι και οι πειραματισμοί με τέτοια μουσικά όργανα μπορούν να επιφέρουν πολύ θετικά αποτελέσματα. Τα έργα είχαν αρκετά νέα στοιχεία για μένα, αλλά ευτυχώς είχα βοήθεια από την αρχή της μελέτης μου. Τέλος, η σύγχρονη μουσική έχει φτάσει σε ένα σημείο όπου σχεδόν όλα είναι αποδεκτά. Το

να υλοποιηθεί, λοιπόν, ένα τέτοιο project ελπίζω να ήταν μια ωραία πρόταση και να μπορέσω να ασχοληθώ ξανά με παρόμοια τέτοια projects και στο μέλλον.

5. Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Brindle, R. S. (1975). *Serial composition*. Oxford University Press.
- Messiaen, O. (1956). *The technique of my musical language* (J. Satterfield, Trans.). Alphonse Leduc.
- Persichetti, V. (1961). *Twentieth-century harmony: Creative aspects and practice*. W. W. Norton & Company.
- Pritchett, J. (1993). *The music of John Cage*. Cambridge University Press.
- Grøndahl, L. (1924). *Concerto for trombone and orchestra*. Edition Wilhelm Hansen.
- Acob, G. (1969). *Trombone sonata*. Boosey & Hawkes.
- Larsson, L.-E. (1957). *Concertino for trombone and string orchestra, Op. 45 No. 7*. Gehrman's Musikförlag.
- Spisak, M. (1954). *Concertino for trombone and piano*. Editions Max Eschig.
- Sulek, S. (1963). *Sonata for trombone and piano*. Edition Jugoton.
- Gottschalk, J. (2016). *Experimental music since 1970*. Bloomsbury Academic.
- Morgan, R. P. (Ed.). (1992). *Anthology of twentieth-century music*. W. W. Norton & Company.
- Kostka, S., & Santa, M. (2003). *Twentieth-century music: Theory and practice*. Pearson.
- Rutherford-Johnson, T. (2017). *Music after the fall: Modern composition and culture since 1989*. University of California Press.
- Berklee College of Music. (2005). *Berklee contemporary music notation*. Berklee Press.
- Χατζιδάκις, Μ., & Γκάτσος, Ν. (1954). *Το αστέρι του βοριά* [Τραγούδι]. Στην ταινία *Μαγική Πόλις*.
- Θηβαίος, Χ. (1995). *Άμλετ της σελήνης* [Τραγούδι]. Στο *Σιδερένιο νησί* [CD].

6. Παράρτημα-Παρτιτούρες

Nostalgia

Antonis Zacharakis

$\text{♩} = 60$

Trombone

Piano

Detailed description: This system contains the first six measures of the piece. The Trombone part is written in bass clef with a common time signature (C). It begins with a rhythmic pattern of eighth notes (G2, A2, B2, C3) followed by a dotted quarter note (D3), then repeats the eighth-note pattern, followed by another dotted quarter note (E3), and ends with a half note (F3) and a whole note (G3). The Piano part consists of two staves (treble and bass clef) with a common time signature (C). All notes in the piano part are represented by horizontal lines, indicating that the piano is silent throughout these six measures.

7

Tbn.

Pno.

Detailed description: This system contains measures 7 through 9. The Trombone part (bass clef) continues with the eighth-note pattern (G2, A2, B2, C3), followed by a dotted quarter note (D3), then the eighth-note pattern again, and ends with a dotted quarter note (E3). The Piano part (treble and bass clef) features a complex accompaniment. The right hand plays a continuous eighth-note pattern starting on G4, with a treble clef signature and a common time signature (C). The left hand plays a simpler accompaniment of quarter notes (G2, A2, B2, C3) in a bass clef.

10

Tbn.

Pno.

Detailed description: This system contains measures 10 through 12. The Trombone part (bass clef) begins with a dotted quarter note (D3), followed by a half note (E3) with a slur over it, then a quarter note (F3), and ends with a whole note (G3). The Piano part (treble and bass clef) continues with the eighth-note accompaniment in the right hand and the quarter-note accompaniment in the left hand.

13

Tbn.

Pno.

16

Tbn.

Pno.

19

Tbn.

Pno.

22

Tbn.

Pno.

25

Tbn.

Pno.

28

Tbn.

Pno.

40

Tbn.

Pno.

Measures 40-42: Tbn. staff shows a rest in measure 40, followed by a quarter note G2, an eighth note G2-A2, and a quarter note G2. Pno. staff features a continuous eighth-note accompaniment in the right hand and a simple bass line in the left hand.

43

Tbn.

Pno.

Measures 43-45: Tbn. staff shows a quarter note G2, a half note G2, and a whole note G2. Pno. staff continues with the eighth-note accompaniment and bass line.

46

Tbn.

Pno.

Measures 46-48: Tbn. staff has rests in measures 46 and 47, then a quarter note G2, an eighth note G2-A2, and a quarter note G2. Pno. staff continues with the eighth-note accompaniment and bass line, with a double bar line at the end of measure 48.

49

Tbn.

Pno.

52

Tbn.

Pno.

53

Tbn.

Pno.

59

Tbn.

Pno.

Detailed description: This system contains measures 59 through 62. The Tuba part (Tbn.) is in the bass clef. Measures 59 and 60 feature a rhythmic pattern of eighth notes with accents (>). Measure 61 has a whole rest. Measure 62 begins with a quarter note, followed by a half note, and ends with a quarter note. The Piano part (Pno.) is in grand staff. Measures 59 and 60 consist of chords with grace notes. Measure 61 has a whole rest. Measure 62 features a melodic line in the right hand and a bass line in the left hand.

63

Tbn.

Pno.

Detailed description: This system contains measures 63 through 65. The Tuba part (Tbn.) is in the bass clef. Measure 63 has a quarter note, followed by a half note, and ends with a quarter note. Measure 64 has a quarter note, followed by a half note, and ends with a quarter note. Measure 65 has a half note followed by a quarter note, all under a slur. The Piano part (Pno.) is in grand staff. Measures 63 and 64 feature a complex melodic line in the right hand with many slurs and ties, and a simple bass line. Measure 65 has a melodic line in the right hand and a bass line.

66

Tbn.

Pno.

Detailed description: This system contains measures 66 through 68. The Tuba part (Tbn.) is in the bass clef. Measure 66 has a whole rest. Measure 67 has a whole rest. Measure 68 begins with a quarter note, followed by a half note, and ends with a quarter note. The Piano part (Pno.) is in grand staff. Measures 66 and 67 feature a complex melodic line in the right hand with many slurs and ties, and a simple bass line. Measure 68 has a melodic line in the right hand and a bass line.

78

Tbn.

Pno.

Detailed description: This system covers measures 78, 79, and 80. The Tbn. part (bass clef) plays a steady eighth-note pattern in measures 78 and 80, and a quarter-note pattern in measure 79. The Pno. part (grand staff) features a complex, rhythmic accompaniment with sixteenth-note patterns in the right hand and a simpler bass line in the left hand.

81

Tbn.

Pno.

Detailed description: This system covers measures 81, 82, and 83. The Tbn. part (bass clef) has a long, sustained note in measure 81, followed by a melodic line in measure 82, and a final note in measure 83. The Pno. part (grand staff) continues with its rhythmic accompaniment, showing some variation in the right-hand patterns.

84

Tbn.

Pno.

Detailed description: This system covers measures 84, 85, and 86. The Tbn. part (bass clef) returns to a steady eighth-note pattern in measure 84, then plays a quarter-note pattern in measure 85, and a melodic line in measure 86. The Pno. part (grand staff) maintains its complex rhythmic accompaniment throughout the system.

87

Tbn.

Pno.

This system covers measures 87 to 90. The Tbn. part begins with a whole note G2, followed by a quarter rest, a quarter note G2, a quarter note F2, and a whole note G2. The Pno. part features a continuous eighth-note accompaniment in the right hand and a simple bass line in the left hand.

90

Tbn.

Pno.

This system covers measures 90 to 93. The Tbn. part has a whole rest in measure 90, then a quarter note G2, followed by eighth notes G2-A2-B2-C3, and a half note G2. The Pno. part continues with the same eighth-note accompaniment and bass line.

93

Tbn.

Pno.

This system covers measures 93 to 96. The Tbn. part has a whole note G2 in measure 93, a whole rest in measure 94, a quarter note G2 in measure 95, and eighth notes G2-A2-B2-C3 in measure 96. The Pno. part continues with the same eighth-note accompaniment and bass line.

96

Tbn.

Pno.

99

Tbn.

Pno.

102

Tbn.

Pno.

πείσμα

για σόλο τρομπόνι

koubert

$\text{♩} = 80$
ff *p* *ad libitum*

ff *p* *sf* *p* $\text{♩} = 48$

mf

$\text{♩} = 60$ *rall.*

$\text{♩} = 48$ *p*

The score consists of six systems of music. The first system begins with a tempo marking of quarter note = 80 and dynamic markings of fortissimo (ff) and piano (p) with the instruction 'ad libitum'. It features a series of notes with various articulations like accents and slurs. The second system continues with dynamic markings of fortissimo (ff), piano (p), sforzando (sf), and piano (p), and a tempo marking of quarter note = 48. The third system is marked mezzo-forte (mf) and features a dense sixteenth-note passage. The fourth system continues with similar rhythmic patterns. The fifth system has a tempo marking of quarter note = 60 and the instruction 'rall.' (rallentando), with a measure rest of 16 measures. The sixth system has a tempo marking of quarter note = 48 and a dynamic marking of piano (p), ending with a double bar line.

Musical staff 1: Bass clef, starting with a treble clef-like signature. Dynamics: *sf*, *mf*, *fp*, *f*. Includes accents and slurs.

Musical staff 2: Bass clef. Dynamics: *mf*. Includes a measure with a 16-measure rest and an *accel.* marking.

Musical staff 3: Bass clef. Tempo: $\text{♩} = 60$. Includes a 5-measure rest.

Musical staff 4: Bass clef. Dynamics: *mf*. Includes a *rall.* marking and slurs.

Musical staff 5: Bass clef. Dynamics: *p*. Includes slurs and a *p* dynamic marking at the end.

Musical staff 6: Bass clef. Tempo: $\text{♩} = 48$. Dynamics: *mf*. Includes a 4-measure rest.

Musical staff 7: Bass clef. Dynamics: *f*. Includes a 16-measure rest and a *f* dynamic marking.

Musical staff 8: Bass clef. Dynamics: *p*. Includes a 16-measure rest and a *p* dynamic marking.

79 βήματα από τον Άμλετ του βοριά

Αντώνης Ζαχαράκης

$\text{♩} = 130$

Trombone 1
mf

Trombone 2
mf

Piano
mf

6

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

11

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

16

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

f

f

f

20

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

f

24

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

f

28

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

Musical score for measures 28-31. Tbn. 1 plays a rhythmic eighth-note pattern. Tbn. 2 plays a similar pattern with rests. Pno. provides harmonic accompaniment with chords and a bass line.

32

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

Musical score for measures 32-36. Tbn. 1 has a melodic line with slurs. Tbn. 2 has a lower melodic line with slurs. Pno. continues with harmonic accompaniment.

37

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

Musical score for measures 37-41. Tbn. 1 has a melodic line with slurs. Tbn. 2 has a lower melodic line with slurs. Pno. continues with harmonic accompaniment.

42

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

Musical score for measures 42-46. The score is for Tbn. 1, Tbn. 2, and Pno. (Piano). The key signature is one flat (B-flat major/D minor) and the time signature is 6/8. The music features a melodic line for the tubas and a rhythmic accompaniment for the piano. The piano part consists of chords in the right hand and a bass line in the left hand. The tuba parts have slurs over the notes, indicating a sustained melodic line.

47

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

Musical score for measures 47-50. The score is for Tbn. 1, Tbn. 2, and Pno. (Piano). The key signature is one flat (B-flat major/D minor) and the time signature is 6/8. The music features a melodic line for the tubas and a rhythmic accompaniment for the piano. The piano part consists of chords in the right hand and a bass line in the left hand. The tuba parts have slurs over the notes, indicating a sustained melodic line.

51

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

Musical score for measures 51-55. The score is for Tbn. 1, Tbn. 2, and Pno. (Piano). The key signature is one flat (B-flat major/D minor) and the time signature is 6/8. The music features a melodic line for the tubas and a rhythmic accompaniment for the piano. The piano part consists of chords in the right hand and a bass line in the left hand. The tuba parts have slurs over the notes, indicating a sustained melodic line.

56

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

Musical score for measures 56-60. Tbn. 1 and Tbn. 2 play a melodic line with slurs. Pno. provides harmonic accompaniment with chords and a bass line.

61

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

Musical score for measures 61-64. Tbn. 1 and Tbn. 2 play a melodic line with slurs. Pno. provides harmonic accompaniment with chords and a bass line. A key signature change to three flats occurs at the end of measure 64.

65

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

Musical score for measures 65-67. Tbn. 1 plays a melodic line with slurs. Tbn. 2 is silent. Pno. provides harmonic accompaniment with chords and a bass line. A key signature change to four flats occurs at the end of measure 67.

68

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

f

72

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

76

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

80

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

Musical score for measures 80-83. The score is in 3/4 time with a key signature of three flats (B-flat, E-flat, A-flat). Tbn. 1 plays a melodic line of eighth notes, starting on G2 and moving up to B2, with a final half note on B2. Tbn. 2 plays a similar line but with rests in the first and third measures. The piano accompaniment consists of a rhythmic pattern of chords in the right hand and a bass line of quarter notes in the left hand.

84

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

Musical score for measures 84-87. Tbn. 1 has a melodic line with a slur over the last three measures. Tbn. 2 has a line with a slur over the last three measures. The piano accompaniment continues with the same rhythmic pattern.

88

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

Musical score for measures 88-91. Tbn. 1 has a melodic line with a slur over the last three measures. Tbn. 2 has a line with a slur over the last three measures. The piano accompaniment continues with the same rhythmic pattern.

92

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

Musical score for measures 92-95. The score is for Tbn. 1, Tbn. 2, and Pno. The key signature is three flats (B-flat major or D-flat minor). The time signature is 4/4. Measures 92-95 show a melodic line for the trumpets with slurs, and a piano accompaniment with chords and a bass line.

96

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

Musical score for measures 96-99. The score is for Tbn. 1, Tbn. 2, and Pno. The key signature is three flats (B-flat major or D-flat minor). The time signature is 4/4. Measures 96-99 show a melodic line for the trumpets with slurs, and a piano accompaniment with chords and a bass line.

100

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

Musical score for measures 100-103. The score is for Tbn. 1, Tbn. 2, and Pno. The key signature is three flats (B-flat major or D-flat minor). The time signature is 4/4. Measures 100-103 show a melodic line for the trumpets with slurs. In measure 100, Tbn. 1 has a rest. The piano accompaniment includes some dynamics markings like accents and staccato.

104

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

108

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

112

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

116

Tbn. 1

Tbn. 2

Pno.

The musical score consists of three staves. The top two staves are for Tbn. 1 and Tbn. 2, both in bass clef. The bottom staff is for the piano (Pno.), split into a treble and bass clef. The music is in 3/8 time and has a key signature of three flats (B-flat, E-flat, A-flat). Measure 116 is marked at the beginning. The tuba parts feature long, sustained notes with slurs. The piano accompaniment includes chords in the right hand and a melodic line in the left hand, with some notes marked with accents (v).

Giorgos Magalios

ΑΠΟΚΟΛΟΚΥΝΘΩΣΙΣ

Apocolocyntosis

(2025)

for Tenor Trombone and Clarinet in B \flat

dedicated to Zacharias Zacharakis

© Desynadei A.E.

Αποκοκύνθωσις

Apocolocyntosis

Transposing Score

Giorgos Magalios

Tempo libero e poco rubato ♩ = 82

Clarinet in B \flat

Trombone

ff *ff*

f *f*

6

Cl.

Tbn.

molto rit.

mp *fff* *fff* *fff*

ff < *fff*

11

Cl.

Tbn.

Giacoso ♩ = 70

f *mp* *mf* *fff*

mf *ff*

16

Cl.

Tbn.

mp *fff* *mf*

p *ff* *mf*

dolce

42

Cl. *fff*

Tbn. *ff*

45

Cl. *pp* *p*

Tbn. *mf* *ppp* *pp*

gliss.

50

Cl. *pp* *p*

Tbn. *pp*

56 **Con moto** ♩ = 120

Cl. *ff*

Tbn. *f*

61

Cl.

Tbn.

66 **Giocoso** ♩ = 70

Cl. *f* *p*

Tbn. *mp*

tr

72

Cl. *fff* *mp*

Tbn. *ff*

78

Cl. *tr* *fff*

Tbn. *ff*

85

Cl. *mp* 3 3

Tbn. *p* gliss.

90 Rap ♩ = 160

Cl. *f* *fff*

Tbn. *ff*

93

Cl.

Tbn.

96 *tr*

Cl.

Tbn. *fff*

99 *Doloroso* ♩ = 82 *dolce*

Cl. *mf*

Tbn.

104

Cl. *f*

Tbn. *mf* *gliss.* *p* *mp*

108 *rall.* *pp* *p* *fff* *Rap* ♩ = 160

Cl.

Tbn. *fff*

112 *fff*

Cl.

Tbn.